

**Bijzondere raadgevende commissie Verbruik:
Bevoorrecht instrument voor beleidsondersteuning
inzake consumptie en bescherming van de
consument**

Op 1 januari 2018 werd de bijzondere raadgevende commissie Verbruik opgericht binnen de koepel van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB). De bijzondere raadgevende commissie Verbruik (brc Verbruik) nam de taken van de Raad voor het Verbruik en gedeeltelijk ook de taken van de Commissie voor de Veiligheid van de Consumenten over.

We stellen graag de werking van de brc Verbruik aan u voor en wijzen u op de toegevoegde waarde die de brc Verbruik kan hebben voor de volgende legislatuur.

Wat zijn de missies en de toegevoegde waarde van de brc Verbruik?

De brc Verbruik is een paritair raadgevend orgaan: ze wordt voorgezeten door professor Reinhard Steennot (UGent) en is samengesteld uit 13 representatieve leden van de consumentenorganisaties en uit 13 representatieve leden van de beroepsverenigingen die de productie, de distributie, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen.

De brc Verbruik heeft als belangrijkste opdracht adviezen uit te brengen over problemen die de consumptie van producten en het gebruik van diensten aanbelangen, en over problemen die voor de consumenten van belang zijn. Dit gebeurt op vraag van één of meerdere ministers, de ministerraad, het parlement, een andere federale overheidsinstantie of de CRB zelf. De brc Verbruik kan ook adviezen op eigen initiatief uitbrengen. Ze is bijgevolg de centrale adviesstructuur voor alle problemen inzake consumptie en bescherming van de consument.

De brc Verbruik is eveneens een plaats van dialoog en overleg waar consumentenvertegenwoordigers en professionele vertegenwoordigers informatie uitwisselen, standpunten kenbaar maken en compromissen vinden. Ze is dan ook een bevoorrecht instrument ter ondersteuning van de politieke besluitvorming. De adviezen van de brc Verbruik zijn weliswaar niet bindend voor de overheid, maar worden meer opgevolgd naarmate ze unaniem zijn. Unanieme adviezen creëren immers een gemeenschappelijk draagvlak ten aanzien van de voorgenomen beleidsmaatregelen.

Daarnaast heeft de brc Verbruik een aantal opdrachten met betrekking tot de veiligheid en de gezondheid van de consumenten. Het betreft met name:

- het uitbrengen van adviezen bij het opstellen van reglementering die verband houdt met de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de gebruikers;
- het geven van advies over het beleid van de federale overheid inzake de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de gebruikers en de consumenten ten gevolge van het op de markt brengen en het gebruik van producten;
- het geven van advies aan de minister wanneer men het publiek moet inlichten over risico's en algemene problemen bij specifieke producten of diensten;
- het organiseren van het overleg tussen de producenten, de distributeurs, de gebruikers, de overheid en de gespecialiseerde instellingen.

Hoe kan de brc Verbruik haar rol ten volle vervullen?

De brc Verbruik heeft in het verleden vaak moeten vaststellen dat ze pas zeer laat in het besluitvormingsproces werd geraadpleegd en daardoor over bijzonder weinig tijd kon beschikken om een advies uit te brengen.

De brc Verbruik is ervan overtuigd dat ze een grotere en constructievere bijdrage kan leveren indien ze in een vroeger stadium van het besluitvormingsproces wordt geconsulteerd. Zoals reeds werd vermeld, is de brc Verbruik immers de plaats bij uitstek om een gemeenschappelijk draagvlak te bewerkstelligen, ter ondersteuning en verbetering van de politieke besluitvorming. Om een dergelijk gemeenschappelijk draagvlak te ontwikkelen rond thema's die zowel consumenten als ondernemingen aanbelangen, is voldoende tijd nodig. Voldoende tijd opdat consumentenvertegenwoordigers en professionele vertegenwoordigers bij hun respectievelijke achterban de nodige informatie kunnen verzamelen om tot een gefundeerde standpuntbepaling te komen. En voldoende tijd om de standpunten van de verschillende vertegenwoordigers zo goed als mogelijk in overeenstemming te brengen.

Om proactief betrokken te kunnen worden bij de besluitvorming, is voor de brc Verbruik dan ook een goede verstandhouding met de bevoegde minister(s) en/of staatssecretaris(sen) en bijhorende beleidscellen uiterst belangrijk. Net zoals tijdens de voorbije legislatuur nodigt de brc Verbruik de bevoegde minister(s) en/of staatssecretaris(sen) en bijhorende beleidscellen graag uit om de beleidsnota('s) inzake economie en consumentenbescherming te komen toelichten en kennis te maken met haar werking.

De brc Verbruik wenst verder werk te maken van een versterkte samenwerking met de FOD Economie, teneinde op de hoogte te blijven van de dossiers die in de pipeline zitten, zowel op Europees als op nationaal niveau. De brc Verbruik pleit tevens voor het behoud van de academische werkgroep rond consumentenbescherming, die door toenmalig staatssecretaris voor Consumentenbescherming Eva De Bleeker werd opgericht en de activiteiten heeft verdergezet onder haar opvolgster Alexia Bertrand. Deze academische werkgroep kan de evoluties binnen dit beleidsdomein opvolgen en concrete actiepunten voorstellen om consumentenproblemen aan te pakken. In dat opzicht pleit de brc Verbruik ook hier voor een nauwe samenwerking met deze academische werkgroep.

Tot slot acht de brc Verbruik het aangewezen dat, in het kader van de openbaarheid van bestuur, de beleidsmakers haar op regelmatige tijdstippen feedback geven over de wijze waarop haar (unanieme) adviezen al dan niet werden gevolgd.

Rond welke thema's heeft de brc Verbruik de voorbije jaren reeds gewerkt en welke uitdagingen ziet ze voor de toekomst?

De brc Verbruik heeft de voorbije jaren reeds verschillende adviezen uitgebracht over uiteenlopende onderwerpen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op vraag van één of meerdere ministers of staatssecretarissen. Zonder exhaustief te zijn, werden adviezen uitgebracht inzake de bescherming van de consument in de bouwsector, de leveropties bij verkoop op afstand, ongewenste telefonische communicatie in het kader van direct marketing, het herroepingsrecht in het kader van e-commerce, aansprakelijkheid inzake artificiële

intelligentie, digitale inclusie, alsook over de omzetting van Europese richtlijnen zoals de Omnibusrichtlijn (naar een modernisering van consumentenrechten), en de richtlijnen inzake consumentenkoop.

In een sterk veranderende maatschappij, door onder meer de groene transitie en de digitale transformatie, dienen zich in de komende legislatuur belangrijke uitdagingen inzake consumentenbeleid aan. De brc Verbruik verklaart zich bereid mee te werken aan het zoeken naar evenwichtige oplossingen, hierbij rekening houdend met de belangen van zowel de consumenten als de ondernemingen. Mogelijke thema's die de brc Verbruik in dit kader naar voren schuift zijn (opnieuw zonder exhaustief te zijn en in details te treden, en met het besef dat de besprekingen rond sommige van deze thema's zich grotendeels op Europees niveau afspelen):

- impact van artificiële intelligentie (met aandacht voor de tenuitvoerlegging van en de coördinatie tussen de verschillende reeds van toepassing zijnde regelgevingen);
- financiële diensten (waaronder de toegang tot financiële diensten en de problematiek van fraude bij het gebruik van betalingsdiensten);
- influencer marketing;
- een doeltreffende handhaving van het consumentenbeleid, met aandacht voor het verhaalsrecht van de eindverkoper;
- een duurzame e-commerce;
- bescherming van de consument in de bouwsector;
- omzetting van Europese richtlijnen over consumentenbescherming, zoals inzake kredietovereenkomsten voor consumenten, right to repair, greenwashing... (althans voor zover deze richtlijnen opties laten voor de lidstaten en er op nationaal niveau nog beleidskeuzes gemaakt moeten worden).